યતીમો કે હુકૂક

સંપાદક- મૌલાના જલીલ અહસન નદવી રહ.

▧ રાહે અમલ હિન્દી સે લિપ્યાન્તરણ કિયા હે.

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહિમ

નોટ: યહાં જો હુકૂક બયાન હુએ હૈ ઉનમે મુસ્લિમ ઔર ગૈર મુસ્લિમ બરાબર હૈ.

૧} બુખારી કી રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી સહલ બિન સઅદ રદી.

યતીમોં કી દેખ ભાલ કરને વાલે જન્નત મે રસૂલુલ્લાહﷺ કે કરીબ રહેંગે ઔર યે ખુશખબરી સિર્ફ યતીમ હી કી દેખ ભાલ કરને વાલે કે લિએ નહી હે બલ્કી હર ઉસ શખ્સ કે લિએ હે જો મજબૂર ઔર મોહતાજ લોગોં કી દેખ ભાલ કરતા હે.

૨} ઈબને માજા કી રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અબૂ હુરૈરા રદી.

રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા મુસલમાનો કે ઘરોં મે સબસે બેહતર ઘર વો હે જિસ મે કોઈ યતીમ હો ઔર ઉસકે સાથ

અચ્છા વ્યવહાર કિયા જાતા હો, ઔર મુસલમાનો કા સબસે બુરા ઘર વો હે જિસ મે કોઈ યતીમ હો ઔર ઉસકે સાથ બુરા વ્યવહાર કિયા જાતા હો.

3} મિશ્કાત કી રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અબૂ હુરૈરા રદી.

અગર કોઈ આદમી અપને દિલ કી સખ્તી કા ઈલાઝ કરના ચાહે તો શફાકત ઔર રહમત કા કામ કરના શુરૂ કર દે. જરૂરતમંદ ઔર બેસહારા લોગોં કી ઝરૂરત પૂરી કરે, ઔર ઉનકે કામોં મે ઉનકી મદદ કરે તો ઉસકે દિલ કી સખ્તી ખત્મ હો જાયેગી ઔર ઉસકે દિલ મે દયા વ રહમ પૈદા હોગા.

૪} નસાઈ કી રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી ખુવૈલિદ બિન ઉમર રદી.

રસૂલુલ્લાહﷺ કે કહને કા યે અન્દાઝ બડા હી પ્રભાવિત હે જિસકે જરિયે આપﷺ ને લોગોં કો યે હિદાયત દી કી યતીમોં ઔર પતનીયો કે હક કા એહતરામ કરો, ઈસ્લામ સે પહલે અરબ દુનિયા મે યે દોનો સબસે જ્યાદા મઝલૂમ થે, યતીમોં

કે સાથ આમતૌર પર બુરા સુલૂક કિયા જાતા ઔર ઉનકી હકમારી કી જાતી, ઈસી તરહ ઔરત કા ભી કોઈ મકામ ના થા.

૫} અબૂ દાઉદ કી રિવાયત કા ખુલાસા.

અગર કિસી યતીમ કી દેખભાલ કરને વાલા માલદાર હે તો ઉસકો કુરાન કી હિદાયત કે મુતાબિક કુછ ના લેના ચાહિએ લેકિન અગર વો ગરીબ હે ઔર યતીમ કે પાસ જાયદાદ હે તો યે ઉસકે માલ કી હિફાઝત કરેગા ઉસકો બઢાને કી કોશિશ કરેગા ઔર ઉસમે સે અપના ખર્ચા લેગા, લેકિન ઉસકે લિએ જાઈજ નહી કી ઉસકે માલ કો ઉસકે જવાન હોને સે પહલે જલ્દી-જલ્દી હઝમ કર જાએ, ઔર વો યતીમ કે માલ સે અપની જાયદાદ નહી બના સકતા.

અલ્લાહ સે ના ડરને વાલે બેઈમાન લોગ યતીમોં કે માલ કો હોશિયારી કે સાથ અપની જાયદાદ બના લેતે હે યા ઉસકે બડે હોને સે પહલે ઉસકી પૂરી જાયદાદ કો ખા-પી કર ઉડા દેતે હે.

સુરે નિસા મે અલ્લાહ ને યતીમોં કે માલ કે સિલસિલે મે યહી હિદાયત દી હે જો ઈસ હદીસ મે બયાન હુઈ હે ફરમાયા, તરજુમા- ઔર યતીમોં કે માલ ના ખાવો ફુઝૂલખર્ચી કે સાથ, ઔર જલ્દી કરતે હુવે ઉનકે બડે હોને કે ડર સે, ઔર જો માલદાર હો તો ઉસકો ચાહિએ કી યતીમ કા માલ ખાને સે બહુત બચે ઔર જો ગરીબ હો તો ઉસકો યતીમ કે માલ મેસે દસ્તૂર કે મુતાબિક ખાના ચાહિએ.

૬} મુઅજમ કી રિવાયત કા ખુલાસા | તિબરાની રાવી જાબિર રદી.

અપની ઔલાદ કો તાલીમ વ તરબીયત કે સિલસિલે મે મારા જા સકતા હે ઈસી તરહ યતીમ કો ભી દીન ઔર તેહઝીબ વ તમીજ સિખાને કે સિલસિલે મે મારા જા સકતા હે, બિલા વજહ બાત-બાત પર બચ્ચોં કી પિટાઈ કરના, રસૂલુલ્લાહﷺ કે તરીકા કે ખિલાફ હે ઔર યતીમ કો મારના તો બહુત બડા ગુનાહ હે.